

ת"פ 1752/09 - פלוני ע"י נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 1752-09 מ.י. פרקליטות מחוז ת"א - פלילי נ' פלוני

לפני כב' השופטת נעה תבור, סגנית הנשיא
המבקש: פלוני ע"י ב"כ עו"ד אורן סגל
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז ת"א (פלילי)

החלטה

הבקשה

ביום 3.8.2009 הוגש כתב אישום נגד המבקש וביום 6.7.2009 הורשע על פי הודאתו. ביום 26.6.2011 ניתן גזר דין. ערעור על גזר הדין נדחה ביום 4.1.12.

בתאריך 23.3.23 הגיש המבקש באמצעות עו"ד סגל בקשה לעיון בתיק בית המשפט ובכלל זה בחוות דעת או כל מסמך שאינו גלוי בתיק בית המשפט. על פי הבקשה בעת ניהול ההליך נטען כי המבקש לוקה בהפרעת דחק פוסט טראומטית (PTSD) כתוצאה משירותו הצבאי ביחידת המסתערבים. כיום פונה המבקש לקבלת הכרה מאת משרד הביטחון ולצורך ההליך של הכרה בנכות זקוק לכל בדל מידע שיכול לסייע לו להוכחת תביעתו לרבות חוות דעת

ותסקירים משנת 2009.

נטען כי לאחרונה נבחן המבקש אצל פסיכיאטר ופסיכולוג מטעם היחידה לתגובות קרב אצל משרד הביטחון אשר אושש מצבו הרפואי וצורך בטיפול.

עמדת המשיבה

המשיבה התנגדה לעיון בתסקירים. המשיבה הפנתה לפסיקה ממנה עולה כי תסקיר שירות המבחן חסוי גם מפני הנאשם עצמו. עמדה זו עומדת בעינה למרות חלוף הזמן מאז עריכת התסקירים. בנוסף מסרו כי תיק הפרקליטות בווער והמסמכים אינם ברשותם.

עמדת שירות המבחן

בתגובת שירות המבחן מיום 21.4.23, נמסר כי לשם עריכת התסקיר נוצרים יחסי אמון בין הנאשם לבין קצין המבחן ונמסרים לקצין המבחן דברים פרטיים, סודיים ורגישים. בנוסף נאסף מידע גם מגורמים אחרים ובהם בני משפחה ומעסיקים ומסירת המידע עלולה לערער את יחסי האמון ולשמוט את הקרקע מיכולת שירות המבחן לאסוף מידע רלוונטי ולטפל במופנה. כן הועלה חשש כי המידע ישמש מי מהצדדים, לעיתים לטובת הנאשם ולעיתים בניגוד לטובתו. קצינת המבחן המחוזית הפנתה לסעיף 191 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982 אשר קובע כי מסירת התסקיר מוגבלת להליך הפלילי שלשמו נערך. על אותה תכלית חוזר גם סעיף 28(ב) לתקנות סדר הדין הפלילי. קצינת המבחן הפנתה לפסיקה ממנה עולה כי קיים חיסיון על התסקיר ועל החומר ששימש להכנתו (ע"פ 3472/11 פלוני נ' **מדינת ישראל**) לסיום הוסיפה כי מדובר בחומר גנוז שכן ההפניה לשירות המבחן היתה לפני 14 שנים.

תגובת המבקש

ביום 2.5.23 הודיע המבקש כי מאחר והחומר בווער אינו עומד על הבקשה.

דין והכרעה

ניתן היה להסתפק בהודעת המבקש ולהורות על מחיקת הבקשה אלא שבתיק בית המשפט במערכת נט המשפט שמורים תסקירים וחוות דעת הממונה על עבודות שירות ועל כן לא מדובר בבקשה תאורטית.

המבקש הצביע על טעם ענייני ומהותי לשמו הוא זקוק לעיון בתסקירים ולא מדובר בסקרנות או בבקשה שאין לה בסיס. המבקש היה צד ישיר להליך ובאופן תאורטי לו יוצג כעת על ידי עורך הדין שייצג אותו בהליך הפלילי, היה התסקיר מצוי בידי בא כוחו ללא צורך בהגשת בקשות נוספות.

מטעם זה שקלתי להורות על העברת התסקירים וחוות הדעת לעיון עורך הדין לבדו. אפשרות זו שובת לב שכן היא שומרת על החסיון מפני הנאשם עצמו, מבטיחה להגן על האמון שנוצר בעת הכנת התסקיר, מקיימת את אחר הוראות סעיף 191 לחוק סדר הדין הפלילי המאפשרות לב"כ הצדדים לעיין בתסקיר ומאידך תאפשר לעורך הדין האזרחי לבחון האם

יש בדברים כדי לסייע לו בתביעתו הנוכחית. הגם שבראיה ראשונית לא מצאתי בתסקירים או בחוות הדעת התייחסות לשירותו הצבאי של הנאשם מעבר לשורה אחת שציינה היכן שירת ולא מופיעה התייחסות ישירה למצב של הפרעת דחק פוסט-טראומטית, ידוע כי אין חקר לתבונת סנגור והנתונים שבידי אינם מאפשרים לדעת בוודאות האם עורך דינו של הנאשם יוכל לעשות שימוש במסמכים לצרכי התביעה אם לאו. בנטייה הראשונית להורות על העברת החומר לעיון עורך הדין הבאתי בחשבון את העובדה שמדובר בפניה מצד הנאשם עצמו ולא מצד גורמים חיצוניים לתיק.

מול שיקולים אלו קיימים שיקולים כבדי משקל שהכריעו את הכף לאי התרת עיון בתסקירים אף שהם קיימים במערכת נט המשפט. לא בכדי צוין בסעיף 191 לחוק סדר הדין הפלילי כי העיון יותר לתובע ולסנגור. לא לעורך דין אזרחי ולא מחוץ להליך הפלילי. התסקיר המוגש בהליך הפלילי צועד יד ביד עם סדרי הדין במשפט הפלילי אשר מבטיחים כי עורכי התסקיר לא יוזמנו לעדות וכי החומר שעמד ברשותם לא יוצג לעיון הצדדים ולא ימסר לאחרים. אותם דברים נכונים גם לגבי גורמי טיפול וגורמים אחרים נוספים מהם שואב שירות המבחן מידע לשם הכנת התסקיר. גורמים אלו נדרשים למסור מידע לשירות המבחן הפועל על פי חוק, שהוא גורם מקצועי ואובייקטיבי, מבלי שיהיו חשופים לפניות ישירות אליהם או לזימון לבית המשפט, מבלי שיאלצו להיקרא לעדות או לספק חומרים שעמדו ברשותם. הגנות אלו אינן אוטומטיות בהליך אזרחי. חשיפת התסקיר ושימוש בו לצורך הליך חיצוני להליך הפלילי תפתח אפשרויות על פי סדרי הדין האזרחיים ותחשוף את גורמי הטיפול להתמודדות עם בקשות לעדות או למסירת פרטים נוספים או גילוי מסמכים ובטווח הארוך תסכל הכנת תסקירים מקצועיים. בע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל (3.9.12) אליו הפנה שירות המבחן הודגש מעמדו המיוחד של קצין המבחן. "הוא אינו שופר של מי מהצדדים, אינו עד או עד מומחה, אלא הוא גורם מקצועי ממליץ, החב חובת אמון לבית המשפט ומשמש כ'קצין בית המשפט' (...). לפיכך... קצין המבחן אינו נחקר על תסקירו, התסקיר אינו בגדר ראיה וכך גם אינו בהכרח מבוסס על מידע העומד בתנאי הקבילות המקובלים" (פסקה 17 לפסק הדין).

עוד הוסיף בית המשפט וקבע כי:

"יש בסיס לחששו של שירות המבחן לפיו העברת אבחונים פסיכולוגיים ופסיכיאטריים וחומרי הגלם שנאספו במהלך הכנת התסקיר לידי הסנגוריה, עלולה להביא בסופו של יום לכך שיתנהלו דיונים משפטיים בהם ייקחו חלק וייחקרו נותני חוות הדעת המקצועיות; וכי העברת תוצאות האבחונים לידי הסנגוריה וחקירת עורכיהם תפגע, בין היתר, באיזון הנעשה על ידי שירות המבחן במסגרת התסקיר, בין תוצאות האבחונים לבין מכלול החומר שנאסף בעניינו של הנאשם, איזון אשר מביא בסופו של יום להמלצה הטיפולית בעניינו של הנאשם" (פסקה 22).

דברים אלו שרירים וקיימים אף שחלפו שנים מאז נכתבו והם נכונים למקרה שלפני, ואולי אפילו ביתר שאת, כאשר התסקיר נערך לפני ארבע-עשרה שנים.

לדברים אלו יש להוסיף כי גם כאשר תסקיר מובא לעיון סנגור בהליך הפלילי, אין הסנגור מוסר את התסקיר לנאשם והמידע הנמסר מתוכם להתאם לשיקול דעת הסנגור וההיכרות שלו עם הלקוח ורק במידת הצורך.

לצד קביעות אלו המסלול נותר פתוח לפני המבקש להעלות בקשתו בהליך האזרחי. במידה ובית המשפט הדין בתובענה האזרחית יראה בתסקירים מסמכים רלוונטיים לזירת המחלוקת שלפניו, אין מניעה שיעיין בהם או יתן הוראות לענין דרך

העיון לצדדים שלפניו (ראו ת"א (נצ') 31535-08-10 מנורה חב' לביטוח בע"מ נ' ה.מ. (5.5.11) וגם ת"פ (ת"א) 53249-07-18 מור נ' מדינת ישראל (3.4.22).

המזכירות תעביר לידיעת עו"ד סגל והמשיבה.

ניתנה היום, ט"ז סיוון תשפ"ג, 05 יוני 2023, בהעדר הצדדים.